

2023/24 MORALO WA NAHA WA HO RUTA WA SELEMO: SESOTHO PUO YA TLATSETSO: KEREITI YA 4 (KOTARA YA 1)

KOTARA YA 1				
BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
<p>Ho etswe Tekolo ya Motheo e lekanyeditsweng mme e etswe nakong ya matsatsi a mararo (3) ha kotara ya pele e qala bekeng ya 1 (e etswe ke sekolo). Ho rekotwe lesedi lohle e le ho fumana boiphihlelo ba baithuti le moo ba haellwang teng. Tlighthisoleseding ena e lokela ho sebediswa ha ho etswa diqeto ka tse tla rutwa le mesebetsi ya ho ithuta.</p>				
1-2	<p>Mamela tema ya tlighthisoleseding mohl. phousetara, ho bapatsa moketjana/kgwebo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlwaya dintlha tse ikgethileng le dikahare • Hlalosa tlighthisoleseding eo ho nehelanweng ka yona • E amanye le bophelo ba hao 	<p>Bala tema ya tlighthisoleseding e nang le ditshwantsho ya mohl. ditjhate/dayakeramo/ditafole/mmapa wa monahano/dimmapa/ditshwantsho</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pele ho ho bala: ho akanya ka sehlooho le ditshwantsho • Sebedisa mawa a ho bala: ho etsa dikakanyo, ho okola, ho sebedisa ditemoso • Botsa le ho araba dipotsa • Buisana ka mohopolo wa sehlooho le dintlha tse ikgethileng <p>Ho balla kutlwisiso</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pele ho ho bala: bua ka ditshwantsho temeng • Hlalosa tlighthisoleseding • Buisana ka bohlokwa ba tema • Buisana ka tshebediso ya puo • Hlwaya le ho buisana ka moralo le makgetha a tema: Mmala, boholo le mofuta wa mongolo <p>Mekgwa ya ho bala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotso e 30 	<p>Kgutsufatsa tema ya tlighthisoleseding ka ho e tshehetsha</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tlatsa mantswe a siilweng ho kgutsufatso kapa tjiateng/tafoleng/mmapeng wa monahano • Sebedisa tlotlontswe e loketseng • Sebedisa mantswe a matjha ho tswa temeng e badilweng <p>Sebedisa foreimi ya kgutsufatso ya ho ngola:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mang? • Eng? • Neng? • Kae? • Hobaneng? • Jwang? <p>Sebedisa tshebetso ya ho ngola:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ho etsa moralo/boitokisetso • pele ho ho ngola • Ho ngola mokgwaritso • Ho bala mosebetsi hape • Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsa • Ho hlaola diphoso • Ho nehelana • Ho rekota mantswe le dithhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe • Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlotlontswe • Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala 	<p>Mosebetsi o boemong ba lentswe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mabitso • Bonngwe le bongata • Dihlongwapele, mabisobitso, mabitso kgopoloo, mahlalosi, maetsi • Tshebetso ya mantswe le dipolelo: Polelonolo/mabotsi <p>Moelolo wa lentswe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papiso, tshwantshiso, maele • Mopeleto le matshwao a puo: Letshwao la potso, makalo, tshebediso ya bukantswe

KOTARA YA 1

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
3-4	<p>Mamela le ho arabela qotso ho tswa pading</p> <ul style="list-style-type: none"> Mesebetsi e lelekelang: Akanya Mamela diqotso ho tswa pading Mamela bakeng sa dintlha tse ikgethileng le tse akaretsang <p>Hlalosa diketsahalo</p> <ul style="list-style-type: none"> Buisana ka dintlha tse ikgethileng le tse akaretsang Hlalosa diketsahalo ka nepo le ka tatellano Ntsha maikutlo mabapi le diketsahalo Amahanya le bophelo ba hao Buisana ka makgabane a bohlokwa a phedisanolo, boitshwaro le botjhaba temeng <p>Ho ba le seabo dipuisanong tsa sehlopha</p> <ul style="list-style-type: none"> Fana ka sebaka Ho se tswe lekoteng Botsa dipotso tse motjheng Ntshetsapele puisano Arabela mehopolong ya ba bang ka kutlwiso le ka tlhompho 	<p>Ho bala qotso ho tswa pading</p> <p>Pele ho ho bala:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mawa a ho bala: ho etsa dikakanyo, ho okola, akanya ka sehlooho le ho buisana ka moraloo/dikahare tse amanang le padi Hlwaya le ho buisana ka dintlha tse ikgethileng Buisana ka baphethwa Hlahisa maikutlo a hao le mehopolo ka tema Amahanya diketsahalo le baphethwa le bophelo ba hao <p>Ho bala ka kutlwiso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa mawa a ho bala a latelang: Ho okola dintlha tsa bohlokwa fela Ho tlodisa mahlo dintlha tse tshehetsang Sebedisa mekgwa ya ho bala ka kutlwiso e latelang: Ponahalo Etsa dikamano <p>Ho ithuta dingolwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Buisana ka sebopheho, tshebediso ya puo, sepheo, le bamamedi Hlwaya phapang kapa diphapang pakeng tsa nalane ya bophelo/bukatsatsi le dipale Sebedisa bukantswe bakeng sa kgodiso ya tlolontswe <p>Mekgwa ya ho bala:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo 	<p>Ngola seketjhe sa sebapadi sa sehlooho/se bohareng se qobellang</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa foreimi Pele o ngola mamela dintlha tse qotsitsweng ho tswa pading Kgetha dikahare tse loketseng sepheo Sebedisa puo e nepahetseng le sebopheho se lokelang Sebedisa sebopheho se nepahetseng Hlophisa ditaba ka mokgwa o utlwahalang - o sebedisa tatellano ya diketsahalo Sebedisa sebopheho sa puo se nepahetseng, mopeleto le matshwao a puo ho kenyelletswa le tumellano ya leetsi <p>Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho etsa moraloo/boitokisetso pele ho ho ngola Ho ngola mokgwaritso Ho bala mosebetsi hape Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsa Ho hlaola diphoso Ho nehelana <p>Ho rekota mantswe le ditlhoso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p> <p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlolontswe</p> <p>Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	<p>Mosebetsi wa boemo ba lenseswe</p> <p>Maemedi a lekanyeditsweng, maemedi a ponahatso, lekgethi mahlahosi, makopanyi, dikgokahanyo, malahlelwa</p> <p>Mosebetsi wa boemo ba polelo: Lekgathe lejwale le bonolo, lekgathetefile le bonolo, lehokedi</p> <p>Moelelo wa lenseswe: Malatodi, mahlahosongwe</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo: Kgutlo, feelwana, tshebediso ya bukantswe, karolo ya mantswe</p>

KOTARA YA 1

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
		<p>Tekanyetso ya ho ithuta – boitokisetso ba ho balla hodimo Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Padi/Sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotsi e 30. 		

TEKANYETSO YA SEMMUSO - MOSEBETSI WA 1: TSA MOLOMO

Ho balla hodimo (matshwao a 20) / Qala mosebetsi ona kotareng ya 1 mme o o phetele kotareng ya 2 ha matshwao a tla be a rekotwa

5-6	<p>Ho mamele palekgutswe Mesebetsi e leleklang:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho akanya Hlwaya baphetwa Pheta mohopolo wa sehlooho <p>Araba dipotso ka molomo Pheta palekgutswe</p> <ul style="list-style-type: none"> Pheta diketsaholo ka tatellano Bolela baphetwa ka nepo 	<p>Bala palekgutswe Pele ho ho bala: Akanya ka sehlooho le setshwantsho</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa mawa a ho bala Etsa dikakanyo le ditataiso tsa ditaba Buisana ka tlolontswe ho tswa temeng <p>Ho bala ka kutlwisiso</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa mekgwa ya ho bala ka tlase: Ho okola bakeng sa mohopolo wa sehlooho Ho tlodisa mahlo bakeng sa dintilha tse tshehetsang Etsa dikakanyo Ho fana ka moeletso wa mantswe le ditshwantsho tse sa tlwaeleheng <p>Sebedisa mekgwa ya ho bala ka kutlwisiso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pono ya maikutlo Etsa dikamano Dikakanyo Akanya <p>Sekaseko ya dingolwa</p> <ul style="list-style-type: none"> Hlwaya le ho buisana ka baphetwa Fana le ho hlalosa maikutlo a hao ka tema 	<p>Ngola palekgutswe o itshitlehile ho boiphihlelo ba hao/ketsahalo</p> <ul style="list-style-type: none"> Kgetha dikahare tse loketseng Sebedisa sebopetho se nepahetsng Kenyelletsa baphetwa Sebedisa puo e nepahetseng, mopeleto le matshwao a puo Thakgola bukantswe ya hao <p>Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola:</p> <ul style="list-style-type: none"> Etsa moraloo/boitokisetso pele ho ho ngola Ngola mokgwaritso Bala mosebetsi hape Bala hape bakeng sa ntlatfatsa Hlaola diphoso Nehelana <p>Ho rekota mantswe le ditlhoso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlolontswe Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mosebesti o boemong ba lenswe: Mabitso Mosebetsi o boemong ba polelo: Dipolelonolo Mopeleto le matshwao a puo: Kgutlo, tlhaku tse kgolo le tse nyane

KOTARA YA 1

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
		<p>Mekgwa ya ho bala:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihllopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotsi e 30 		

TEKANYETSO YA SEMMUSO -

MOSEBETSI WA 2: HO NGOLA

Moqoqo (matshwao a 20)

Moqoqo wa phethelo/moqoqo o halosang

Diratswana tse 3

E etswa bohareng ba kotara

7-8	<p>Ho mamela le ho buisana ka tema ya ditaelo, mohl. resepe</p> <p>Mesebetsi e lelekelang:</p> <p>Akanya</p> <p>Pheta tatellano</p> <ul style="list-style-type: none"> Qolla makgetha a tema ya ditaelo Fana ka ditaelo tse hlakileng, mohl. ka ho re o ka etsa tee jwang? Etsa dinoutsu mme o sebedise ditaelo tseo o di badileng 	<p>Bala ka resepe</p> <p>Pele ho ho bala</p> <p>Akanya ho tswa ho sehlooho le ditshwantsho</p> <p>Sebedisa mawa a ho bala, mohlala</p> <p>Akanya tataiso ho tswa temeng</p> <p>Buisana ka dintlha tse tobileng tsa tema</p> <p>Buisana ka tatellano ya ditaelo</p> <p>Balla kutlwisiso</p> <p>Sebedisa mawa a latelang:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho okola bakeng sa mohopolo wa sehlooho Ho tlodisa mahlo bakeng sa dintlha tse tshehetsang Etsa dikakanyo Ho fana ka moelego wa mantswe le ditshwantsho tse sa tlwaeleheng. 	<p>Ngola tema ya ditaelo: O ka etsa tee jwang?</p> <ul style="list-style-type: none"> Fana ka lenane la disebediswa le metswako Sebedisa dintlha tsa ikgethileng ka nepo Sebedisa tlhahlamano e nepahetseng Sebedisa mofuta wa taelo ya leetsi Sebedisa sebopetho le moraloo tse nepahetseng Rekota mantswe le meelego ya ona bukantsweng ya hao <p>Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho etsa moraloo/boitokisetso pele ho ho ngola Ho ngola mokgwaritso Ho bala mosebetsi hape Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsa Ho hlaola diphoso Ho nehelana 	<p>Mosebetsi o boemong ba lenseswe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Maemediqho, marui, masupi makopanyi Mosebetsi o boemong ba polelo: Moetsi, moetsuwa <p>Moelelo wa lenseswe: Maadingwa</p>
-----	--	--	---	---

KOTARA YA 1

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
		<ul style="list-style-type: none"> Sebedisa mekgwa ya ho bala ka kutlwisiso: Pono ya maikutlo Etsa dikamano <p>Mekgwa ya ho bala:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotsi e 30 	<p>Ho rekota mantswe le ditlhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p> <p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlolontswe</p> <p>Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	
TEKANYETSO YA SEMMUSO - MOSEBETSI WA 3: HO ARABELA DITEMA (matshwao a 40) Tema ya sengolwa/tema eseng ya sengolwa (matshwao 15)			<p>Tema ya setshwantsho (matshwao a 10)</p> <p>Dibopeho le melao ya tshebediso ya puo (matshwao a 15)</p> <p>Mesebetsi ena ha ho hlokahale hore e ngolwe ka nako e le nngwe.</p>	
9-10	<p>Nka karolo puisanong e kgutshwane ka sehlooho se tlwaelehileng</p> <ul style="list-style-type: none"> Fana ka sebaka Se tswe lekoteng Botsa ipotso tse motjheng <p>Ikwtlisetse ho mamela le ho bua (kgetha e le nngwe bakeng sa boikwtliso ba letsatsi le letsatsi)</p> <ul style="list-style-type: none"> Etsa morethetho o bonolo, thothokiso kapa pina Bapala papadi e bonolo ya puo Fana le ho latela ditaelo/ditataiso tse bonolo Bolela ditaba tsa hao Pheta ditaba tseo o badileng kapa o di utlwileng 	<p>Bala phoustara kapa tsebiso</p> <ul style="list-style-type: none"> Pele ho ho bala: Buisana ka ditshwantsho Buisana hore pale e bua ka eng Hlwaya tlhahisoleding e itseng Hlalosa tlhahisoleding Buisana ka sepheo sa tema Buisana ka puo e nngwe e sebedisitsweng Hlwaya le ho buisana ka moralo le dikarolo tse kang, mmala le boholo ba fapaneng kapa mafuta ya kgatiso (fonte) <p>Itlwaehtse ho bala</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho balla hodimo ka qapodiso e nepahetseng, tjhebeho le sehalo <p>Mekgwa ya ho bala:</p>	<p>Rala phoustara e bapatsang ketsahalo</p> <ul style="list-style-type: none"> Kgetha dintilha tse lokelang Sebedisa sebopoho se nepahetseng Sebedisa dikarolo tsa sebopoho tse jwalo ka, mmala le boholo bo fapaneng kapa mafuta ya mongolo <p>Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho etsa moraloo/boitokisetso pele ho ho ngola Ho ngola mokgwaritsi Ho bala mosebetsi hape Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsi Ho hlaola diphoso Ho nehelana <p>Ho rekota mantswe le ditlhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p> <p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlolontswe</p>	<p>Mosebetsi o boemong ba lentswe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mahlalosi Mosebetsi o boemong ba polelo: Polelomararane Tshwanshiso, papiso <p>Tlhaloso ya lentswe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Polelo e le nngwe bakeng sa lentswe

KOTARA YA 1				
BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
		<ul style="list-style-type: none"> Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotso e 30 	<p>Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	

MESEBETSI YA TEKANYETSO YA SEMMUSO (TEKANYETSO YA HO ITHUTA)			
MESEBETSI YA HO MAMELA LE HO BUA:	MESEBETSI YA HO BALA LE HO BOHA:	MESEBETSI YA HO NGOLA LE HO NEHELANA:	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO:
Mefuta e fapaneng ya mesebetsi ya ho mamela le ho bua	MESEBETSI YA HO BALA LE HO BOHA: Mokgwa wa ho bala Mesebetsi ya ho balla hodimo Mesebetsi ya ho bala ka kutlwisiso Mesebetsi ya dingolwa e itshetlehileng hodima mafuta e meraro ya dingolwa e kgethlweng bakeng sa semestara	MESEBETSI YA HO NGOLA LE HO NEHELANA: Mokgwa wa ho ngola Kgutsufatso Ho ngola ka boiqapelo Ditema tsa kgokahano	Mesebetsi e fapaneng ya dibopeho le melao ya tshebediso ya puo

KEREITI YA 4 - KAKARETSO YA SESOTHO PUO YA LAPENG YA TEKANYETSO YA SEMMUSO: KOTARA YA 1		
TEKANYETSO YA SEMMUSO MOSEBETSI WA 1: TSA MOLOMO Ho balla hodimo (matshwao a 20) Qala ka mosebetsi ona kotareng ya 1 mme o o qetelle kotareng ya 2 ha matshwao a rekotwa	TEKANYETSO YA SEMMUSO MOSEBETSI WA 2: HO NGOLA Moqoqo (matshwao a 20) Moqoqo wa tlhaloso/phetelo (diratswana tse 3) Nakong ya kotara	TEKANYETSO YA SEMMUSO MOSEBETSI WA 3: HO ARABELA DITEMA (matshwao a 40) Tema ya boiqapelo/tema ya nnete (matshwao a 15) Tema ya ditshwantsho (matshwao a 10) Dibopeho le melao ya tshebediso ya puo (matshwao a 15)

2023/24 MORALO WA NAHA WA HO RUTA WA SELEMO: SESOTHO PUO YA TLATSETSO: KEREITI YA 4 (KOTARA YA 2)

KOTARA YA 2				
BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIPOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
1-2	<p>Mamela thothokiso/pina Mesebetsi e lelekelang Akanya Pheta mohopolo wa sehllooho Buisana ka mohopolo wa motheo Amanyia le tsebo ya hao Hlwaya raeme le morethetho Bontsha maikutlo a qolotswang ke thotkiso Etsa pina ka mela e kgethilweng</p>	<p>Bala thothokiso/pina</p> <ul style="list-style-type: none"> Buisana ka mehopolo ya sehllooho <p>Bontshwa maikutlo a qolotswang ke pina Hlwaya reame le morethetho le tshwaetsa tsa teng</p> <p>Arola mantswe ka dinoko ho utlwisa morethetho</p> <p>Ho bala ka kutlwisiso</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa mekgwa ya ho bala e latelang: Ho okola bakeng sa mohopolo wa sehllooho Ho tlodisa mahlo bakeng sa dintlha tse tshehetsang Etsa dikakanyo Ho fana ka moevelo wa mantswe le ditshwantsho tse sa tlwaeleheng. <p>Sebedisa mekgwa ya ho bala ka kutlwisiso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pono ya maikutlo Etsa dikamano Akanya Mekgwa ya ho bala: Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo Ho balla ho ithabisa/natefelwa: Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotso e 30 	<p>Ngola thothokiso/pina</p> <ul style="list-style-type: none"> Kgetha dikahare tse loketseng sehllooho Sebedisa sebopaho sa pale e le foreimi Rala, kgwaritsa le ho boeletsa pina Sebedisa raeme le morethetho tse lokelang Sebedisa tsebo ya dinoko ho ntshetsa pele morethetho wa tema Bokella tlotlontswe ya mantswe ho bukantswe ya hao <p>Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho etsa moraloo/boitokisetso ba ho ngola Ho ngola mokgwaritsa Ho boeletsa mosebetsi Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsa Ho hlaola diphoso Ho nehelana ka mosebetsi <p>Ho rekota mantswe le ditlhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p> <p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlotlontswe</p> <p>Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	<p>Mosebetsi o boemong ba lentswe Mabisokgopoloo, mabisobitso, mabisokgoboka</p> <p>Mosebetsi o boemong ba polelo Dipolelonolo</p> <p>Tlhaloso ya mantswe Raeme, maadingwa, mothofatso, phetapheto</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo Kgutlo Feelwane</p>

KOTARA YA 2

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
3-4	<p>Mamela tlaleho ya boemo ba lehodimo</p> <p>Mesebetsi e lelekelang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akanya • Mamela bakeng sa dintlha tse ikgethileng • Nka karolo ka phapusing/dipuisano tse etelletseng pele ke titjhere • Buisana ka bohlokwa ba tlahisoleseding • Hokanya tlahisoleseding le bophelo ba hao • Buisana ka ditlamorao tsa tsona bathong • Bapisa maemo a dibaka tse fapaneng, bontsha dibaka tse ratwang le mabaka • Lokafatsa maikutlo a hao • Lemoha dikarolo tsa boemo ba lehodimo • Dittaleho: Rejisetara le mofuta wa puo e sebediswang • Ho sebedisa mekgwa ya puisano ho buisana ka katileho maemong a sehlopha • Mamela tlhaloso le ho hhalosa ntho • Hlwaya ntho e hhalositsweng ka nepo • Ho sebedisa mantswe a matjha • Sebedisa mahhalosi 	<p>Bala tlaleho ya boemo ba lehodimo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pele ho ho bala: ho lepa ka sehlooho le ka ditshwantsho • Sebedisa mawa a ho bala: Ho okola bakeng sa mohopolo wa sehlooho • Ho tlodisa mahlo bakeng sa dintlha tse tobileng • Hlwaya tsela eo sengolwa se hlophisisweng ka yona • Bapisa diphapang le ditshwano dibakeng tse fapaneng • Bala tema ya tlahisoleseding e nang le ditshwantsho mohlala, mmapa • Sebedisa bukantswe ho lekola moelelo wa tlotlontsw e ntjha <p>Mekgwa ya ho bala: Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa: Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotso e 30</p>	<p>Kgutsufatsa tema ya tlahisoleseding ka ho e tshehetsa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tlatsa mantswe a siiweng ho kgutsufatso kapa tjhateng/tafoleng/mmapeng wa monahano, • Ho sebedisa mantswe a loketseng • Ho sebedisa mantswe a matjha ho tswa temeng e badlweng • Sebedisa foreimi ya kgutsufatso ya ho ngola: • Mang? • Eng? • Neng? • Kae? • Hobaneng? • Jwang? <p>Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola:</p> <p>Ho etsa moraloo/boitokisetso pele ho ho ngola Ho ngola mokgwaritso Ho bala mosebetsi hape Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsa Ho hlaola diphoso Ho nehelana</p> <p>Ho rekota mantswe le ditlhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p> <p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlotlontsw e</p> <p>Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	<p>Mosebetsi wa boemo ba lenseswe: Maetsi a tlwaeleheng le a sa tlwaeleheng, leetsi le sa fetoheng, mahlalosi</p> <p>Mosebetsi wa boemo ba polelo: Tumellano ya moetsi le leetsi, lekgathe lefetile, lekgathe letlang</p> <p>Thhaloso ya lenseswe: Maele le dikapolelo</p>

KOTARA YA 2

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
TEKANYETSO YA SEMMUSO				
MOSEBETSI WA 1: TSA MOLOMO				
Ho balla hodimo (matshwao a 20)				
Mosebetsi ona o tswelapele ho tlaha kotareng ya 1. O tla qetellwa le ho rekotwa kotareng ya 2.				
5-6	<p>Mamela puisano/dayaloko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mesebetsi e lelekelang: Ho lepa • Ho e mamela le ho e amanya le bophelo ba hae • Qolla dintlha tsa bohlokwa tse ikgethileng tsa tema • Ho nka karolo dipuisanong tsa seholpha • Ho fanana sebaka sa ho bua • Tsepama sehollohang ha o bua • Ho botsa dipotsa tse loketseng • Ho tswela pele ka puisano • Ho arabela mehopolong ya ba bang ka kelohloko le tlhompho • Ho fana ka tlaleho e tsitsitseng le ho aha • Tshwantshisa papadi e amanang le padi e kgethilweng kotareng ya 1 	<p>Bala palekgutshwe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pele ho ho bala: Lepa ka sehlooho le ka ditshwantsho • Sebedisa mawa a ho bala: Ho lepa, ho sebedisa medumo le ditemoso tsa maemo • Buisana ka tlolontswe e ntjha e tswang temeng e badilweng • Ho bala ka kutlwisiso • Sebedisa mekgwa ya ho bala ka tlase: • Ho okola bakeng sa mohopolo wa seholoho • Ho tlodisa mahlo bakeng sa dintlha tse tshehetsang • Etsa dikakanyo • Ho fana ka moelego wa mantswe le ditshwantsho tse sa tlwaeleheng • Sebedisa mekgwa ya ho bala ka kutlwisiso: • Pono ya maikutlo • Etsa dikamano • Akanya • Bolela pele <p>Mekgwa ya ho bala: Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p>	<p>Ngola inthaviu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kgetha dikahare tse loketseng • Sebedisa foreimi • Sebedisa puo e tobileng bakeng sa puisano • Hodisa dipolelo ka ho eketsa mahlalosi le makgethi • Sebedisa tlolontswe e atolositsweng ho kenyelletswa maemedi le mantswe a kopanyang le dipolelwana • Sebedisa thutapuo, mopeleto le matshwao a puo a nepahetseng • Sebedisa bukantswe ho lekola mopeleto le moelego wa mantswe <p>Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ho etsa moraloo/boitokisetso pele ho ho ngola • Ho ngola mokgwaritso • Ho bala mosebetsi hape • Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsa • Ho hlaola diphoso • Ho nehelana • Ngola tekolobotjha ya padi e kgethilweng kotareng ya 1 <p>Ho rekota mantswe le ditlhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p> <p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlolontswe</p> <p>Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelapele ya ho bala</p>	<p>Mopeleto le matshwao a puo</p> <p>Matshwao a puo a nepahetseng:</p> <p>Feelwane, kgutlwana, kgutlwana feelwana, maqotsi, letshwao la potso, letshwao la makalo, kgutlo</p> <p>Mosebetsi o boemong ba lentswe:</p> <p>Maetsi a tswellang</p> <p>Mosebetsi o boemong ba polelo:</p> <p>Sebedisa puo-sebui</p> <p>Matshwao a qotsa a puo-sebui dipolelwana tse ikemetseng (tse bobebé)</p> <p>Moelelo wa mantswe:</p> <p>Papiso, tshwantshiso, maele le dikapolelo</p>

KOTARA YA 2

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
		Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsots e 30.		

TEKANYETSO YA SEMMUSO

MOSEBETSI WA 4: Tema ya kgokahano (matshwao a 10) e ngolwa pele ho Hlahlobo e Laolwang ya Pudungwane.

7-8	<p>Ho mabela le ho phetha ditaelo, mohl. ditshupiso/melao/melao ya ho ipaballa tseleng/mokgwa wa ho hlatswa matsoho/ditaelo tsa ho etsa ntho</p> <ul style="list-style-type: none"> Mesebetsi e lelekelang: Ho akanya Hlwaya dikarolo tsa sengolwa sa ditaelo Hlokomela dihlooho tsa bohlokwa Ho fana ka ditaelo le mehlala e hlakileng Etsa dintilha le ho sebedisa ditaelo tse balwang Botsa dipotso bakeng sa ho hlaka Maikutlo a hao mabapi le ho hlaka ha ditaelo <p>Ho mabela le ho fana ka ditaelo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho mabela dintilha tse tobileng Sebedisa dintilha ka nepo Sebedisa sebopoho sa nepahetseng sa puo. Itlwetse ho mabela le ho bua (kgetha e le nngwe bakeng sa boikwetliso ba letsatsi le letsatsi) Ho arabela ditaelo Ho fana le ho latela ditaelo/ditataiso tse bonolo 	<p>Ho bala le ho phetha ditaelo, mohl. ditshupiso/melao/melao ya ho ipaballa tseleng/mokgwa wa ho hlatswa matsoho/ditaelo tsa ho etsa ntho</p> <ul style="list-style-type: none"> Pele ho ho bala: Ho akanya ka sehlooho le ditshwantsho Sebedisa mawa a ho bala: Ho akanya, ditlhahiso tsa maemo Ho buisana ka dintilha tse itseng tsa sengolwa Ho buisana ka tatellano ya ditaelo Sebedisa bukantswe ho lekola mopeleto le moelego wa mantswe <p>Mekgwa ya ho bala: Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta – boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <p>Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsots e 30</p>	<p>Ngola moqoqo o hlaosang hobaneng ho le bohlokwa ho latela ditaelo</p> <ul style="list-style-type: none"> Kgetha dikahare tse loketseng bakeng sa sehlooho Sebedisa sebopoho se nepahetseng jwalo ka foreimi Ngola tlahahisoleding ka nepo Ho sebedisa sehlooho le dipolelo tse tshehetsang ho hlahisa ditema tse hokahaneng Sebedisa sebopoho sa puo, mopeleto le matshwao a puo a nepahetseng Hlahisa mosebetsi ka makgethe o sebedisa dihlooho, le sebaka bakeng sa diratswana Ngola mantswe le ditthaloso tsa ona bukeng ya mantswe Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola: Ho etsa moraloo/boitokisetso pele ho ho ngola Ho ngola mokgwarits Ho bala mosebetsi hape Ho bala hape bakeng sa ntlatfats Ho hlaola diphoso Ho nehelana Ho rekota mantswe le ditthaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlotontswe 	<p>Mosebetsi o boemong ba lentswe: Mathusi, dikao</p> <p>Mosebetsi o boemong ba polelo: Lekgathe letlang</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo: Tlami</p> <p>Tshebediso ya bukantswe</p>

KOTARA YA 2				
BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (MESEBETSI YA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
			<ul style="list-style-type: none"> Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala 	
9-10	MOSEBETSI WA 5: TEKO E LAOLWANG YA PHUPJANE: HO ARABELA DITEMA (matshwao a 40) Potso 1: Tema ya sengolwa/e seng ya sengolwa (matshwao 15) Potso 2: Tema ya ditshwantsho (matshwao a 10) Potso 3: Kgutsufatso (matshwao a 5) Potso 4: Dibopeho le melao ya tshebetso ya ho ngola (matshwao a 10)			

TEKANYETSO YA SEMMUSO (TEKANYETSO YA HO ITHUTA)			
MESEBETSI YA HO MAMELA LE HO BUA:	MESEBETSI YA HO BALA LE HO BOHA:	MESEBETSI YA HO NGOLA LE HO NEHELANA:	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO:
Mefuta e fapaneng ya mesebetsi ya ho mamela le ho bua	MESEBETSI YA HO BALA LE HO BOHA: Mokgwa wa ho bala Mesebetsi ya ho balla hodimo Mesebetsi ya ho bala ka kutlwisiso Mesebetsi ya dingolwa e itshetlehileng hodima mefuta e meraro ya dingolwa e kgethilweng bakeng sa kgweditshelela	MESEBETSI YA HO NGOLA LE HO NEHELANA: Mokgwa wa ho ngola Kgutsufatso Ditema tsa kgokahano Meqoqo Ho ngola ka boiqapelo	MESEBETSI YA HO NGOLA LE HO NEHELANA: Mesebetsi e fapaneng ya dibopeho le melao ya tshebediso ya puo

KEREITI YA 4 KAKARETSO YA SESOTHO PUO YA LAPENG YA TEKANYETSO YA SEMMUSO: KOTARA YA 2		
TEKANYETSO YA SEMMUSO	TEKANYETSO YA SEMMUSO	MOSEBETSI WA 5: TEKO E LAOLWANG YA PHUPJANE: HO ARABELA DITEMA (matshwao a 40)
MOSEBETSI WA 1 TSA MOLOMO Ho balla hodimo (matshwao a 20) Mosebetsi ona o tswelapele ho tlaha kotareng ya pele. O tla qetellwa le ho rekotwa kotareng ya 3	MOSEBETSI WA 4 HO NGOLA Tema ya kgokahano: (matshwao a 10) E ngolwa pele ho teko e laolwang	Potso 1: Tema ya sengolwa le eo e seng ya sengolwa (matshwao a 15) Potso 2: Tema ya ditshwantsho (matshwao a 10) Potso 3: Kgutsufatso (matshwao a 5) Potso 4: Dibopeho le melao ya tshebetso ya ho ngola (matshwao a 10)

2023/24 MORALO WA NAHA WA HO RUTA WA SELEMO: SESOTHO PUO YA TLATSETSO: KEREITI YA 4 (KOTARA YA 3)

KOTARA YA 3				
BEKE	HO MAMELA LE HO BUA	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIPOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
1- 2	<p>Mamela pale mohl. ditshomo (tsa bosatsejweng kapa bahale)</p> <p>Mesebetsi e lelekelang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akanya seo tema e buang ka sona • Ho hlwaya poloto, baphetwa le tikoloho • Ho buisana ka molaetsa wa sehlooho • Ho araba dipotso tsa molomo <p>Ho phetha pale (ditshomo tsa bosatsejweng kapa bahale)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Phetha diketsahalo hape ka tlhahlamanoo e nepahetseng • Bolela mabitso a baphethwa ka nepo • Ntsha maikutlo le mehopolo ka pale/baphethwa/tikoloho/molaetsa/seph eo sa pale, jj. 	<p>Ho bala pale mohl. ditshomo (tsa bosatsejweng kapa tsa bahale)</p> <p>Ho balla moeleo/ho balla kutlwisiso</p> <p>Mesebetsi e lelekelang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pele ho ho bala: Ho lepa ka sehlooho le ka ditshwantsho tsa tema <p>Baithuti ba tla:</p> <p>Sebedisa mawa a ho bala: Ho lepa, tshebediso ya ditemoso tsa maemo ho fumana moeleo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buisana ka poloto, baphetwa ba sehlooho le tikoloho • Buisana ka molaetsa • Hlahisa maikutlo le mehopolo ya hae ka tema • Etsa phapang pakeng tsa diketsahalo tsa nnete le tseo e seng tsa nnete <p>Mokgwa wa ho bala: Ho balla hodimo/DAR/Tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemisetso</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <p>Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotsi e 30</p>	<p>Ngola mofuta wa tlaleho ya mofuta wa sengolwa seo o se badileng mohl. ditshomo tsa bosatsejweng kapa tsa bahale o sebedisa foreimi ya ho ngola</p> <p>Mesebetsi e lelekelang</p> <p>Bolela baphethwa, tikoloho le nako eo pale e badilweng ka yona</p> <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlahosa tatellano ya diketsahalo tse etsahetseng • Ntsha maikutlo ka pale e badilweng • Sebedisa foreimi ya ho ngola kapa qalo ya dipolelo (moo ho hlokalang) • Phetha diketsahalo ka tatellano ya tsona • Sebedisa tlolontswa e fapa-fapaneng • Phetha le ho ngola pale ba sebedisa lekgathe lefetile • Ho rekota mantswe le ditthaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe • Sebedisa bukantswe bakeng sa mopelelo le ntshetsopele ya tlolontswa • Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala 	<p>Mosebetsi o boemong ba lenseswe: Sehlongwapele, sehlongwanthao, motso</p> <p>Mosebetsi boemong ba polelo: Polelonolo, polelomararane, diratswana</p> <p>Moeleo wa lenseswe: Maele, dikaploelo/maelana, molaetsa padding</p> <p>Matshwao a puo: Kgutlo, feelwane, feelo, kgutlwana, ditlhaku tse kgolo le tse nyane</p>
3-4 MOHATO WA 1	<p>Ho mamela le ho nka karolo moqoqong o mokgutshwane wa ho ngola porojeke ka boiqapelo o ipapisitse le mofuta o kgethilweng wa sengolwa (mohl. thothokiso/terama/pale e kgutshwane):</p>	<p>Bala bakeng sa dintlha tse ipapisitseng le mofuta o kgethilweng wa sengolwa (Mohlala, thothokiso/terama/pale e kgutshwane)</p> <p>Mesebetsi e lelekelang:</p>	<p>Sebedisa mafuta e fapaneng ya ho hlophisa ditshwantsho ho kopanya dipuputso tsa dipatlisiso bakeng sa porojeke e ngolwang ka boiqapelo</p> <p>Mesebetsi e lelekelang:</p>	<p>Mosebetsi wa boemo ba lenseswe: Makgethi</p> <p>Mosebetsi wa boemo ba polelo: Dipolelomararane</p> <p>Tihaloso ya lenseswe:</p>

KOTARA YA 3

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
DIPATLISISO	<ul style="list-style-type: none"> Mesebetsi e lelekelang: Buisana ka tshebetso ya dipatlisiso le nako ya ho etsa dipatlisiso Buisana ka ntshetsopele ya mofuta wa dipotso/sehlooho Bua ka tshebediso ya mehlodi ya dipatlisiso le disebediswa Tsepamisa maikutlo tabeng ya ho ngola dintilha Hlalosa mehlodi le bangodi Hlalosa mawa a tekanyetso le makgetha a rubriki/lethathama la tekolo <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> Arohana ka dihlopha kapa Ba tla sebetsa ka bomong Bokella dintilha bakeng sa dipatlisiso Arolelana maikutlo, le ho nka karolo dipuisanong Ngola ka bangodi Boloka tlaleho ya tshebetso ya dipatlisiso (potefolio ya bopaki) 	<ul style="list-style-type: none"> Fana ka disebediswa bakeng sa dipatlisiso Kgothaletsa baithuti ho eketsa tse ding tsa di sebediswa ho tse fanweng Shebisanang ka tema ho ntlafatsa kutlwiso Buisanang ka ditlamorao tsa dikarolo tsa thothokiso/dipale/terama/pale e kgutshwane Buisana ka tshusumetso ya ditshwantsho tse bonahalang dingolweng <p>Thothokiso/dipale/terama/dipale tse kgutshwane</p> <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa mawa a ho bala bakeng sa kutlwiso Okola maikutlo bakeng sa dintilha tsa bohlokwa Tlodisa mahlo bakeng sa dintilha tse tshehetsang Etsa dikakanyo Hlalosa moelego wa mantswe a sa tlwaeleheng le ditshwantsho Kopanya tlhahisoleseding e kgethilweng hore e hlophise ditshwantsho (mohlala, mmapa wa monahano, tjhate, dayakeramo ya Venn, jj.) Ngola dintilha bakeng sa ho itokisetsa mohato wa 2 wa porojeke: Ho ngola. 	<p>Bontsha diforeimi/disebediswa tse nepahetseng ho tshehetsha mofuta wa sehlahiswa se tla hlahiswa (mohlala, mmapa wa maikutlo, tjhate ya tatellano, setshwantsho sa Venn, jj.)</p> <p>Bua ka mehlodi le bangodi</p> <p>Phetha mekgwa ya tlhahlobo le ditthaloso tsa rubriki/lethathama la tlhahlobo</p> <p>Hopotsa baithuti ho ela hloko ha ba arabela dipotso/sehlooho</p> <p>Baithuti ba tla:</p> <p>Tsepamisa maikutlo tshebetsong ya dipatlisiso</p> <p>Araba dipotso ka sehlooho sa dipatlisiso ka ho kgetha dintilha tse nepahetseng ho tswa mehloding e sebediswang nakong ya dipatlisiso</p> <p>Ngola dintilha ka mantswe a hao le ho itokisetsa mohato wa 2: Ho ngola</p> <p>Latela foreimi ya ho ngola (ha ho nehelanwe ka yona)</p> <p>Sebedisa melawana ya puo e nepahetseng e amanang le tshekatsheko ya dingolwa</p>	<p>Lentswe le le leng bakeng sa polelwana Matlatatso ya dibopeho tsa puo le melawana e amanang le dipatlisiso tsa mofuta wa dingolwa tse tsepamisitsweng ho (mohlala, dithothokiso/dipale/terama/pale e kgutshwane):</p> <p>Tlhlophiso ya diphihlello tsa dipatlisiso (mohl. mmapa wa monahano, tjhate, setshwantsho sa Venn, jj.)</p> <p>Ho hlaka ha tlhahisoleseding Tshebediso ya mantswe a amanang le dipatlisiso</p> <p>Dikamano tsa ditshupiso</p>
HLOKOMEDISO HO TITJHERE: Tshebetso ya dipatlisiso e tswelapele nakong ya saekele ya dibeke tse pedi Bopaki ba mesebetsi bo lokela ho bolokwa pokellong ya mesebetsi ya miothuti/faele/potefolio ya bopaki Bontsha mokgwa wa ho etsa dipatlisiso – ‘Ke a etsa, Re a etsa, O a etsa’ Diphuputso di lokela ho arabela ho sehlooho sa di patlisiso			<p>Ela hloko ka ho kgetheha ditshupiso le sebopoho sa motho a itseng</p> <p>Lekola mohato wa 1: Batlisisa ka ho sebedisa rubriki/lenane la tlhahlobo le ho fana ka maikutlo ho baithuti</p> <p>Mesebetsi yohle e lokela ho etswa ka phaposing ka tataiso ya titjhere</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta e lokela ho tswelapele</p>	

KOTARA YA 3

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
5-6 MOHATO WA 2 HO NGOLA	<p>Mawa a ho mamela le ho bua – Tsepamisa maikutlo hodima mofuta wa dingolwa tse amehang (mohlala, dithothokiso/dipale/terama/pale e kgutshwanyane):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mesebetsi e lelekelang: • Phetha sehlooho se tsepamisitsweng nakong ya dipatlisiso • Buisanang ka ditshobotsi tsa bongodi le dikarolo tse amanang le mofuta oo o entsweng dipatlisisong • Netefatsa hore baithuti bohole ba itokiseditse ho qala mohato wa 2: Ho ngola • Buisana le baithuti ka ho rala dingolwa tsa bona ba sebedisa dipihhlelo tsa bona tsa dipatlisiso • Buisanang ka tshebetso ya ho ngola • Fana ka ditaelo tse ipapisitseng le mosebetsi wa ho ngola • Buisanang ka mosebetsi wa ho ngola o tla hlahiswa (moqoqo/tlaleho/phoustara jj.) <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nka karolo dipuisanong • Ba tla utlwisia ditebello tse amanang le dipotso tsa dipatlisiso 	<p>Mawa a ho bala le ho boha Tataisa baithuti ho utlwisia ruburiki le tekanyetso tsa tekolo tsa porojeke e ngolwang ka boiqapelo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mesebetsi e lelekelang: • Fana ka tlhaloso e hlakileng mabapi le dinako • Tataisa baithuti ho bala le ho sebedisa dintlha tsa dipatlisiso • Bala le ho buisana ka ruburiki • Manolla ditekanyetso le ho hlalosa ruburiki <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bala mofuta o kgethilweng wa sengolwa • Bala le ho utlwisia ruburiki • Bala le ho utlwisia foreimi ya ho bala • Hlwaya melawana e tobanteng le mofuta wa sengolwa o ntseng o fuputswa 	<p>Ngola/taka/theha karolo e ngotsweng ya sehlooho se kgethilweng</p> <p>Mesebetsi e lelekelang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neha baithuti foreimi eo ba tla e sebedisa ha ba ngola • Tataisa baithuti kamoo ba tla qetellang foreimi ya ho ngola <p>Buisanang ka mokgwa wa ho ngola</p> <ul style="list-style-type: none"> • rera/ho ngola pele • etsa moraloo • ntlatfatsa • hlophisa • hlaola diphoso le • nehelana <p>Buisanang ka dikarolo tsa bangodi/tse tobileng mofuta o kgethilweng wa sengolwa</p> <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sebedisa botumo ba ho ngola (haeba ho hlakahala) • Hlaola moraloo wa pele • Bontsha bopaki ba ho bala kamora ho lokisa sengolwa sa pele • Ngola le ho hlahisa moraloo wa ho qetela 	<p>Mosebetsi o boemong ba lentswe: Kutu</p> <p>Mosebetsi o boemong ba polelo: Polelonolo, polelomararane</p> <p>Mosebetsi o boemong ba polelo: Polelwana ya leetsi</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo: Dikgutlwana</p> <p>Matlafatso ya dibopeho tsa puo le melao ya tshediso ya puo</p> <p>Matshwao a puo le mopeleto</p> <p>Moelelo wa tlotlontswe</p> <p>Sebopeho le dikarolo tse nepahetseng</p> <p>Maikutlo a sehlooho le a tshehetsang</p> <p>Melawana ya diratswana/ditshwantsho</p> <p>Tswelopele e utlwahalang ya diatswana/mehopolo ho netefatsa momahano</p> <p>Melawana ya puo jwalo ka ha e hlakwa bakeng sa sehlooho se kgethilweng</p>
TLHLOKOMEDISO HO TITJHERE: Mokgwa wa ho ngola o tswelapele nakong ya saekele Bopaki ba mokgwa wa ho ngola bo tla bolokwa bukeng ya mosebetsi wa baithuti/faele/potefolio ya bopaki Laola mokgwa wa ho ngola Diphuputso di lokela ho arabela ho sehlooho sa dipatlisiso Ela hloko ka ho kgetheha ditshupiso le sebopeho sa bibliography		<p>Lekola mohato wa 2: Ho ngola o sebedisa ruburiki/lenane la tlhahlobo le ho fana ka maikutlo ho baithuti</p> <p>Mesebetsi yohle e lokela ho etswa ka phapusung ka tataiso ya titjhere</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta e lokela ho tswelapele</p> <p>Moithuti e mong le e mong a ngole mosebetsi wa hae o tla tshwauwa ka bonngwe ho sebediswa ruburiki</p>		

KOTARA YA 3

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
MOHATO WA 3 NEHELANO YA MOLOMO DINTLHA				
	<ul style="list-style-type: none"> Mesebetsi yohle etla etswa ka phapusing ka tataiso ya titjhere Nehelano ya molomo e ka etswa ka mekgwa e latelang: Boikemelo, bobedi, dihlopha, empa e tla tshwauwa ka bonngwe ka ruburiki e arohaneng E lokela ho amana le mofuta wa sengolwa o kgethilweng (thothokiso/tshomo/terama/palekgutswe) 	<ul style="list-style-type: none"> Mohlala: Tshwantshiso e ka bapalwang, mefuta yohle ya thothokiso jj. Boitokisetso ba nehelano ya molomo bo lokela ho qala ka kotara ya 3 le ho etswa nakong ya kotara ya 4 bakeng sa ho rekota le ho tlaleha Tekanyetso ya ho ithuta e lokela ho ba e tswellang pele 		
7-8				
7-8	<p>Mamela thothokiso le ho phethela mosebetsi wa tema kutlwisiso e mamelwang:</p> <p>Mosebetsi e leleklang:</p> <ul style="list-style-type: none"> Buisanang ka seo thothokiso e buang ka sona Ikamahanye le phihlelo ya hao Lemoha morethetho le raeme Hlwaya mantswe a qalang ka modumo o tshwanang Hlahisa maikutlo a susumetswang ke thothokiso Etsa thothokiso kapa tema tse kgethilweng <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> Itlwaetsa mosebetsi e fapaneng ya ho mamela le ho bua Amahanya thothokiso le boiphihlelo ba hao Hlwaya morethetho le raeme thothokisong Hlwaya mantswe a qalang ka modumo o tshwanang Itlwaetsa ho sebedisa mantswe a etsisang medumo ya ona, mohlala, modumo: Ha thola hare tu, sa kgabola sa re thwa, jj.) (leetsisa) Etsa thothokiso/ditema tse kgethilweng <p>HLOKOMELA:</p>	<p>Bala thothokiso mme o phethela tema kutlwisiso e balwang:</p> <p>Mosebetsi e leleklang:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pele ho ho bala: lepa ka sehlooho le ka ditshwantsho Sebedisa mawa a ho bala, mohlala, akanya, sheba ditshwantsho ka hloko, o sebedisa dintlha tsa maemo <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lemoha morethetho le raeme Arola mantswe ka dinoko Hlahisa maikutlo a susumetswang ke thothokiso e badilweng <p>Mekgwa ya ho bala: Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <p>Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotso e 30</p>	<p>Ngola dipolelo tse nang le morethetho: Mosebetsi e leleklang:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hlwaya le ho bontsha kamoo mantswe a na a raemang kateng ka ho fetola, ho eketsa, ho phumula, kapa ho fapanyetsa medumo mantsweng Sebedisa puo e hlilosang ho hlalosa kapa ho botsa dipotsotso Lemoha ditlhaku le medumo ya ditlhaku <p>Baithuti ba tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ngola dipara tsa dipolelo tse bolelele bo lekanang tse nang le raeme Sebedisa morethetho le raeme tse nepahetseng Sebedisa tsebo ya dinoko ho ntshetsapele morethetho le raeme <p>Ho rekota mantswe le ditlhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlotlontswe Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	<p>Mosebetsi o boemong ba lenseswe: Makopanyi</p> <p>Mosebetsi o boemong ba polelo: Dipolelo Dipolelonolo</p> <p>Tlhaloso ya lenseswe: Mothofatso Poeletsomodumo Tshwantshiso Papiso</p> <p>Morethetho le raeme</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo: Tshebediso ya bukantswe, dikgutsufatso, qalo</p>

KOTARA YA 3

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
	Tekanyetso e tswelang pele ya ho ithuta ho lokisetsa nehelano ya molomo kotareng ya 4			
9-10	<p>Mamela papatso e ballwang hodimo kapa radiong kapa thelevisheneng:</p> <p>Mesebetsi e leleklang: Ho akanya</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho fetolela le ho buisana ka molaetsa ho kenyelletswa le boleng bo hlhang temeng Ho buisana ka sebopheho, tshebediso ya puo, sepheo le bamamedi ba tema <p>Ho nka karolo dipuisanong tsa sehlopha ka ditaba tsa botjhaba tse amanang le dipapatso</p> <ul style="list-style-type: none"> Buisana ka dikamano tsa botho Botsa dipotso tse amehang ka ho sebedisa diforomo tse nepahetseng tsa dipotso mohlala, Mang? Eng? Neng? Jwang? Hobaneng? <p>HLOKOMELA:</p> <p>Tekanyetso e tswelang pele ya ho ithuta ho lokisetsa nehelano ya molomo kotareng ya 4</p>	<p>Bala papatso mme o phethela tema kutlwisiso e balwang:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho hhalosa le ho buisana ka molaetsa ho kenyelletswa le boleng bo hlhang temeng Ho buisana ka sebopheho, sepheo le bamamedi ba tema Buisanang ka tshebediso ya puo ho kenyelletswa le puo e susumetsang ke maikutlo le tshebediso ya puo le ikonomi Botsa dipotso tse nepahetseng, tse hlholosi o sebedisa diforomo tsa dipotso tse nepahetseng, mohlala Mang? Eng? Neng? Jwang? Hobaneng? Ho hlwaya le ho buisana ka maikutlo a sa tsitsang Hlwaya le ho buisana ka dithekeniki tsa kerafo tse jwang ka mmala, moetsos, kgetho ya ditshwantsho, jj. le ka moo di leng kateng Ama molaetsa o fetiswang <p>Mawa a ho bala</p> <ul style="list-style-type: none"> Mekgwa ya ho bala: Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho bala padi ka boikemelo Balla hodimo ka qapodiso e nepahetseng, pontsho le sehalo 	<p>Ngola papatso</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa ditshwantsho tse lokelang sepheo le bamamedi Sebedisa sebopheho sa puo le tlolontswe e nepahetseng Sebedisa puo ka boiqapelo Sebedisa bukantswe ho lekola mopeleto Le moelego wa mantswe <p>Sebedisa tshebetso ya ho ngola</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho etsa moraloo/boitokisetso pele ho ho ngola Ho ngola mokgwaritso Ho bala mosebetsi hape Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsa Ho hlaola diphoso Ho nehelana <p>Bukantswe ya moithuti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho rekota mantswe le dithhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlolontswe Beha tlolontswe e ntjha leboteng la mantswe 	<p>Mosebetsi wa boemo ba lentswe: Mabitsokgoboko, leetsi la boiketsi, dikutu; makopanyi</p> <p>Mosebetsi wa boemo ba polelo: Mahokedi, lekgethi, lehlalosi, leetsi, papiso, tshwantshiso, maele</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo: Kgutlo, feelwane, kgutlwana, feelo, letshwao la potso, letshwao la makalo, tlhaku tse kgolo le tse nyane</p>

KOTARA YA 3				
BEKE	HO MAMELA LE HO BUA	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
		<ul style="list-style-type: none"> Nahanisisa ka dingolwa tse balwang nakong ya ho bala ka boikemelo/ka bobedi Phethela tekolobotjha e kgutshwane ya buka ya molomo o sebedisa foreimi e nepahetseng Ho balla ho ithabisa/natefelwa: Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotsotso e 30 		

TEKANYETSO YA SEMMUSO (TEKANYETSO EO E SENG YA SEMMUSO)				
Mesebetsi ya ho mamela le ho bua: Mefuta e fapaneng ya mesebetsi ya ho mamela le ho bua Dipuisano tsa ka phapusing Meqoqo/dipuisano Ngangisano	Mesebetsi ya ho bala le ho baha: <ul style="list-style-type: none"> Bala letsatsi le letsatsi Mokgwa wa ho bala Ho balla hodimo le mekgwa e meng Bala mesebetsi ya kutlwisiso (bala bakeng sa moeelo) Mesebetsi ya dingolwa e thehilweng mefuteng ya dingolwa eo ho ithutwang ka yona 	Mesebetsi ya ho ngola le ho nehelana: <ul style="list-style-type: none"> Mokgwa wa ho ngola Kgutsufatso Ditema tsa kgokahano Meqoqo Ho ngola ka boiqapelo 	Mesebetsi ya dibopeho le melao ya puo: Mefuta e fapaneng ya melao le tshebediso ya puo	
TEKANYETSO YA SEMMUSO LE EO E SENG YA SEMMUSO: Tekanyetso eo e seng ya semmuso e lokela ho sebediswa ho tataisa ditaelo le menyetla ya ho lokisa le ho matlafatsa Ka tshebediso ya dipotso, dipuisano, tebello, ditekanyetso tse sa rerwang di ka neha titjhore maikutlo a potlakileng		Tekanyetso ya semmuso e lokela hoba e tswelang pele Tekanyetso e tswelang pele ya ho ithuta ho lokisetsa nehelano ya molomo kotareng ya 4		

KEREITI YA 4: SESOTHO PUO YA LAPENG KAKARETSO YA TEKANYETSO YA SEMMUSO YA KOTARA YA 3

TEKANYETSO YA SEMMUSO: MOSEBETSI WA 6: POROJEKE YA HO NGOLA KA BOIQAPELO Mokgahlelo wa 1: DIPATLISISO (Matshwao a 10) Mokgahlelo wa 2: HO NGOLA (Matshwao a 30) Matshwao kaofela (40) POROJEKE YA HO NGOLA KA BOIQAPELO E TLA IKAMAHANYA LE SEGOLWA SE LE SENG SA TSE RUTILWENG: THOTHOKISO/TSHOMO/TERAMA/PALEGUTSWE	TEKANYETSO YA SEMMUSO: MOSEBETSI WA 7 – TSA MOLOMO Nehelano ya molomo ya porojeke e ngolwang ka boiqapelo (matshwao a 20) Matshwao kaofela (20) Qala ka mosebetsi wa molomo kotareng ya 3 mme o qetelle kotareng ya 4 ha matshwao a tla be a rekotwa Ho lokela ho ba le mefuta e fapaneng ya dingolwa ho phatlalla le dikereiti Tekanyetso e tswelang pele ya ho ithuta ho lokisetsa nehelano ya molomo kotareng ya 4
--	--

2023/24 MORALO WA NAHA WA HO RUTA WA SELEMO: SESOTHO PUO YATLATSETSO: KEREITI YA 4 (KOTARA YA 4)

KOTARA YA 4				
BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (TSA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
1-2	<p>Mamela palekgutshwe Mesebetsi e leleklang</p> <ul style="list-style-type: none"> Pele ho ho bala: Ho lepa ka sehlooho le ditshwantsho Ho mamela le amanya le bophelo ba hao Ho hlwaya dintlha tse ikgethileng ka tema Tsepama sehloohong Hlwaya poloto, tikoloho le baphetwa Araba dipotso tsa molomo Phetha pale hape <p>Ho nka karolo dipuisanong tsa seholpha</p> <ul style="list-style-type: none"> Fananang sebaka sa ho bua Tsepamang sehloohong Botsa dipotso tse loketseng Tswelang pele ka ho buisana Arabela mehopolong ya ba bang ka kelohloko le tlhompho Fana ka tlaelego e tsitsitseng eabile e aha <p>TEKANYETSO YA HO ITHUTA – BOITOKISETSO BA TSA MOLOMO</p>	<p>Bala palekgutshwe</p> <p>Pele ho ho bala: Akanya ka sehlooho le ditshwantsho</p> <p>Ho balla kutlwisiso</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa mawa a ho bala: Ho okola bakeng sa ho fumana dintlha tsa sehlooho le ho tlodisa mahlo bakeng sa dintlha tsa tlatsa Ho etsa dikakanyo Fana ka moelego wa mantswe le ditshwantsho tse sa tlwaeleheng Ho hlahloba bakeng sa kgodiso ya kutlwisiso Utlwisia phello ya diqapi tsa boqapi le boqhetseke Fumana tshusumesto ya mekgwa ya pono <p>Thuto ya dingolwa</p> <ul style="list-style-type: none"> Hlwaya le ho fana ka maikutlo mabapi le poloto, maemo le baphethwa Ho fana ka mabaka a diketso tsa baphethwa Ho utlwisia tlottlontswe Hlwaya maikutlo a seholoho le a tshehetsang Hlwaya le ho buisana ka boleng ba tema Buisana ka tlottlontswe e ntjha ho tswa temeng e balwang Sebedisa bukantswe <p>Ho ikgopotsa ka ditema tse balwang ka boikemelo</p>	<p>Ngola palekgutswe Sebedisa sebopheho se nepahetseng</p> <ul style="list-style-type: none"> Kgetha dikahare tse loketseng bakeng sa sehlooho/ditaba tsa hao di nyalellane le sehlooho Sebedisa sehlooho le dipolelo tse se tshehetsang ho bopa diratswana tse momaneng hantle Hokela diratswana o sebedisa makopanyi, le dipolelwana Sebedisa tlottlontswe e teng eibile e tsamaellana le dikahare tsa tema Sebedisa thutapuo/sebophehopuo, mopelelo le matshwao a puo a loketseng le ho tlola mela pakeng tsa diratswana Sebedisa bukantswe/dikishinari ho netefatsa moelego le mopelelo wa lentswe <p>Ho latela tshebetso ya ho ngola</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho lahlala mehopoloko ka tshebediso ya dimmapa tsa monahano Ho hlahlisa mokgwaritso wa pele Ho boeletsa mosebetsi Ho bala mosebetsi hape bakeng sa ntlatfatsa Ho ngola mokgwaritso wa ho qetela <p>Buisana ka makgabane</p> <p>Ho rekota mantswe le ditlhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p> <p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlottlontswe</p>	<p>Mosebetsi wa boemo ba lentswe: Mahlalosi a mokgwa, a sebaka, makgathe, makopanyi, maemedi (tsepama dikarolong tse seng di entswe)</p> <p>Mosebetsi wa boemo ba polelo: Dipolelwana, polewanabitso</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo: Tlhaku tse kgolo, kgutlo, feelo, feelwana, tlami</p>

KOTARA YA 4

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (TSA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
		<ul style="list-style-type: none"> Phetha pale kapa mehopoloy ya sehlooho ka dipolelo tse 3 ho isa ho tse 5. Hlahisa karabelo ya maikutlo dingolweng tse badilweng <p>Mekgwa ya ho bala: Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlapha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefelwa:</p> <p>Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotsi e 30</p>	<p>Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	
3-4	<p>Mamela tshwantshiso/terama e ballwang hodimo/radiong/televisheneng:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho akanya ka sehlooho Pheta tshwantshiso hape ka tlhahlamano Fana ka mabitso a baphetwa ka nepo Kgetha dintlha tse ikgethileng Sebedisa dikahare/dintlha ka nepo Hlahisa mehopoloy le maikutlo ka tema Sebedisa sebopetho se nepahetseng sa puo Bontsha tlhokomediso ya botjhaba <p>Ikwetlisetse ho mamela le ho bua</p> <ul style="list-style-type: none"> (Kgetha e le nngwe bakeng sa boikwetliiso ba letsatsi le letsatsi) Etsa morethetho o bonolo, thothokiso kapa pina 	<p>Bala tshwantshiso/terama mme o qetelle temakutlwisiso e balwang:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pele ho ho bala: Lepa ka sehlooho Sebedisa mawa a ho bala Buisana ka baphetwa, mohopoloy wa sehlooho le tikoloko Hlwaya mookotaba Hlahisa maikutlo a tsosolloswang ke tema Buisana ka dikarolo tsa tema haholoholo matshwao a puo le sebopetho Sebedisa bukantswe ho lekola moelego wa mantswe Bapala karolo e kgutshwane <p>Ikwetlisetse ho bala</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho balla hodimo ka qapodiso e nepahetseng, pontsho le sehalo Ho bala: Ka tataiso ya dihlapha/boikemelo/bobedi/kopanelo 	<p>Ho ngola puisano (dayaloko)</p> <ul style="list-style-type: none"> Kgetha baphetwa ba loketseng Sebedisa sebopetho se nepahetseng Hlophisa puisano ka tlhahlamano Ngola dipolelo o sebedisa puo ya mmui Sebedisa tloltlontswe e fapaneng Sebedisa thutapuo, mopeleto, matshwao a puo mme o siya dikgeo tse loketseng Ngola mantswe le meelego ya ona bukantsweng ya hao <p>Ho sebedisa tshebediso ya ho ngola</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho etsa moraloo/boitokisetso ba ho ngola Ho ngola mokgwaritsi Ho boeletsa mosebetsi Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsi Ho hlaola diphoso, le Ho nehelana 	<p>Mosebetsi boemong ba lentswe: Mabisokgoboka, maemedi a boiketsi, dikutu</p> <p>Mosebetsi boemong ba polelo: lehokedi la tumellano ya moetsi le ketso (lehokamoetsi)</p> <p>Puopehelo le puommui</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo: Kgutlo, feelo, kguthwana, feelwana le letshwao la potso</p>

KOTARA YA 4

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (TSA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
	<ul style="list-style-type: none"> Bapala papadi e bonolo ya puo Fana le ho latela ditaelo/ditataiso tse bonolo Bolela ditaba tsa hao Phetha pale eo o e badileng kapa eo o e utlwileng Nka karolo ya mophethwa papading <p>TEKANYETSO YA HO ITHUTA – BOITOKISETSO BA TSA MOLOMO</p>	<p>Mekgwa ya ho bala: Ho balla hodimo/DAR/tataiso ya dihlopha/ho arolelana/ho bala ka bobedi/ho bala padi ka boikemelo</p> <p>Tekanyetso ya ho ithuta – Boitokisetso ba ho balla hodimo</p> <p>Ho balla ho ithabisa/natefela: Padi/sengolwa se tla balwa letsatsi le letsatsi bonyane metsotsotso e 30</p>	<p>Ho rekota mantswe le dithhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p> <p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlololontswe</p> <p>Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	

TEKANYETSO YA SEMMUSO - MOSEBETSI WA 7: TSA MOLOMO

Nehelano ka molomo (matshwao a 20)

Qala mosebetsi ona kotareng ya 1 mme o o phetele kotareng ya 2 ha matshwao a tla be a rekotwa.

5-6	<p>Mamela le ho buisana ka diketsahalo tsa letsatsi tse tswang atikeleng ya makasine kapa ya koranta</p> <ul style="list-style-type: none"> Mesebetsi e lelekeng: Ho akanya Ho mamela bakeng sa dintlha tse ikgethileng Ho qolla molaetsa wa sehlooho Amahanye le bophelo ba hao Buisana ka mohopolo wa sehlooho le dintlha tse ikgethileng Sebedisa tlhahisolededing ho tsya temeng bakeng sa ho arabela dipotso Buisana ka makgabane a phedisano, a boitshwaro le a setso temeng Eba le seabo dipuisanong ka phapusung/tse etelleltsweng pele ke titjhere <p>Nehelana ka puo e hlophisisweng</p> <ul style="list-style-type: none"> Kgetha dikahare tse lokelang Sebedisa qalo, bohare le qetelo Tsepama sehloohong Sebedisa tlhophiso e utlwahalang ya mehopolo Ho sebedisa bokgoni ba ho 	<p>Bala atikele ya koranta/makasine Pele ho ho bala: Ho lepa ka sehlooho le ditshwantsho</p> <p>Ho balla kutlwiso</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa mawa a ho bala, mohl. etsa dikakanyo, sebedisa dintlha tse amanang le maemo ho fumana moelego, lekola mohopolo bakeng sa ho fumana mohopolo o akaretsang Sebedisa sehlooho, mela e qalang, diratswana ho arabela ho mang, eng, kae, hobaneng Buisana ka mohopolo wa sehlooho le dintlha tse ikgethileng Buisana ka kgetho ya ditshwantsho temeng Hlalosa mantswe a sa tlwaeleheng <p>Ho ikgopotsa ditema tse badilweng ka boikemelo/bobedi</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho phetha pale kapa ho hlalosa mohopolo wa sehlooho 	<p>Ngola kgutsufatso ka atikele ya koranta/makasine</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebedisa dihlooho, serapa sa pele, nehela ka dikarabo mohl. Mang? Eng? Hokae? Neng? Hobaneng? Jwang? Kgetha dikahare tse loketseng Sebedisa foreimi e nepahetseng Ngola sehlooho Hlophisa diketsahalo ka nepo Sebedisa tlololontswe e nepahetseng Sebedisa thutapuo, mopeleto le matshwao a puo a nepahetseng Ho lokisa mopeleto ka ho sebedisa bukantswe <p>Ho sebedisa tshebetso ya ho ngola</p> <ul style="list-style-type: none"> Ho etsa moralo/boitokisetso ba ho ngola Ho ngola mokgwaritsi Ho boelatsa mosebetsi Ho bala hape bakeng sa ntlatfatsi Ho hlaola diphoso, le Ho nehelana <p>Ho rekota mantswe le dithhaloso tsa ona bukantsweng kapa leboteng la mantswe</p>	<p>Mosebetsi wa boemo ba lentswe: Mahlalosi, maemedi, maetsi</p> <p>Mosebetsi o boemong ba polelo: Moetsuwa, moetsi, tumellano ya leetsi, lekgatthe lejwale</p> <p>Mopeleto le matshwao a puo: Kgutlo, feelwane, letshwao la potso, letshwao la makalo, jj.</p>

KOTARA YA 4

BEKE	HO MAMELA LE HO BUA (TSA MOLOMO)	HO BALA LE HO BOHA	HO NGOLA LE HO NEHELANA	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO
	<p>nehelana mohlala, ho phahama, kgefutso, kemo</p> <ul style="list-style-type: none"> • E bua ka dihlooho tsa ditaba • Ho buisana ka maikutlo a sehlooho le dintlha tse tobileng <p>TEKANYETSO YA HO ITHUTA – BOITOKISETSO BA TSA MOLOMO</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hlahisa karabelo ya maikutlo dingolweng tse badilweng <p>[Ho balla boithabiso/monate] Ho balla boithabiso/monate: Padi e balwe ka letsatsi bonyane metsots e 30</p>	<p>Sebedisa bukantswe bakeng sa mopeleto le ntshetsopele ya tlotsontswé Sebedisa karete ya ho bala ho laola tswelopele ya ho bala</p>	
TEKANYETSO YA SEMMUSO – MOSEBETSI WA 8:				
Tema ya kgokahano: (matshwao a 10) e ngolwe pele ho teko e laolwang.				
7-8	<ul style="list-style-type: none"> • Poeletso • Tekanyetso ya semmuso ya tsa molomo 			
9-10	<p>TEKANYETSO YA SEMMUSO MOSEBETSI WA 9: TEKO E LAOLWANG YA MAFELO ASELEMO</p> <p>Teko</p> <p>HO ARABELA DITEMA (matshwao a 40)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso 1: Tema ya sengolwa/e seng ya sengolwa (matshwao a 15) • Potso 2: Tema ya ditshwantsho (matshwao a 10) • Potso 3: Kgutsufatso (matshwao a 5) • Potso 4: Dibopeho le melao ya tshebetso ya ho ngola (matshwao a 10) 			

MESEBETSI YA TEKANYETSO YA SEMMUSO (TEKANYETSO YA HO ITHUTA)

MESEBETSI YA HO MAMELA LE HO BUA: • Mefuta e fapaneng ya mesebetsi ya ho Mamela le ho Bua	MESEBETSI YA HO BALA LE HO BOHA: • Mokgwa wa ho bala • Mesebetsi ya ho balla hodimo • Mesebetsi ya ho bala ka kutlwisiso • Mesebetsi ya dingolwa e itshetlehileng hodima mefuta e meraro ya dingolwa e kgethilweng bakeng sa semestara	MESEBETSI YA HO NGOLA LE HO NEHELANA: • Mokgwa wa ho ngola • Kgutsufatso • Ditema tsa kgokahano • Meqoqo	DIBOPEHO LE MELAO YA TSHEBEDISO YA PUO: Mesebetsi e fapaneng ya dibopeho le melao ya tshebediso
---	---	---	---

KEREITI YA 4 SESOTHO PUO YA LAPENG - KAKARETSO YA TEKANYESTO YA SEMMUSO: KOTARA YA 4

TEKANYETSO YA SEMMUSO MOSEBETSI WA 7 TSA MOLOMO Ho balla hodimo (matshwao a 20) Mosebetsi ona o tswelapele ho tlhloha kotareng ya 3 mme o tla qetellwa le ho rekotwa kotareng ya 4	TEKANYETSO YA SEMMUSO MOSEBETSI WA 8 HO NGOLA Tema ya kgokahano (matshwao a 10) E ngolwa pele ho teko e laolwang ya mafelong a selemo	MOSEBETSI WA 9: TEKO E LAOLWANG YA MAFELLONG A SELEMO: HO ARABELA DITEMA (matshwao a 40) Potso 1: Tema ya sengolwa le eo e sang ya sengolwa (matshwao a 15) Potso 2: Tema ya ditshwantsho (matshwao a 10) Potso 3: Kgutsufatso (matshwao a 5) Potso 4: Dibopeho le melao ya tshebediso ya puo (matshwao a 10)
---	--	--

TEKANYETSO YA SEMMUSO

NAKONG YA SELEMO	TLHAHLOBO
MESEBETSI YA TEKANYETSO E LAOLWANG SEKOLONG (SBA)	TLHAHLOBO
DITEKANYETSO TSA SEMMUSO TSE 6 1 Mosebetsi wa molomo (ho balla hodimo ho habahanya le kotara ya pele le ya bobedi) kgweditshelela 3 Mesebetsi ya ho ngola 1 Ho arabela ditema 1 Teko e laolwang ya mahareng a selemo	1 Mosebetsi wa molomo – Nehelano ya porojeke e ngolwang ka boiqapelo 1 Tema ya kgokahano 1 Teko e laolwang ya mafelo a selemo